

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการธนาคารพาณิชย์ของพ่อค้าชายแดนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย กำหนดขั้นตอนดำเนินการศึกษาดังนี้

3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาโดยใช้สถิติแบบพรรณนามุ่งเน้นศึกษาตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

ลักษณะของธุรกิจ ประเภทกิจการ หุนประกอบการ และการศึกษาของพ่อค้าชายแดน

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

1) การรับบริการทางการเงินของพ่อค้าชายแดนในรูปแบบต่าง ๆ จากธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วย เงินกู้ เงินฝาก และการให้บริการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ ด้วยวิธีตั๋วเรียกเก็บ (Bill for Collection : BC) หรือการเปิด L/C (Letter of Credit)

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการด้านต่าง ๆ จากธนาคารพาณิชย์ของพ่อค้าชายแดน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านทุน ปัจจัยด้านธนาคารหรือนโยบายของธนาคาร ปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างคู่ค้า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐกิจของประเทศ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของพม่า และปัจจัยด้านการเมืองภายในประเทศพม่า

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

3.2.1 พ่อค้าชายแดนชาวไทยที่มีการติดต่อการค้าชายแดนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากรจำนวน 70 ราย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 33 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 47.14 ของประชากร

3.2.2 ผู้จัดการหรือผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่ง ประกอบด้วย บจม. ธนาคารกสิกรไทย บจม. ธนาคารกรุงไทย บจม. ธนาคารไทยพาณิชย์ บจม. ธนาคารกรุงเทพ บจม. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา บจม. ธนาคารทหารไทย บจม. ธนาคารนครหลวงไทย และ บจม. ธนาคารศรีนคร และได้รับการตอบกลับมาทั้งสิ้น 6 ราย หรือร้อยละ 75.00 ของประชากร

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโดยแบบสอบถามจากผู้จัดการหรือผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 6 ธนาคาร และพ่อค้าชายแดนชาวไทยที่มีการติดต่อกับพ่อค้าชายแดนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 33 ราย

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลจากธนาคารพาณิชย์ จากเอกสารงานวิจัย ตลอดจนการรวบรวมเอกสารอ้างอิง และการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจำนวน 2 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มคือ ชุดแรก เป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพ่อค้าชายแดนชาวไทยที่ติดต่อกับพ่อค้าชายแดน และชุดที่สองสำหรับผู้จัดการธนาคารพาณิชย์ ต่าง ๆ ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย รายละเอียดของแบบสอบถามในแต่ละชุดมีดังต่อไปนี้

แบบสอบถามชุดแรก

สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มพ่อค้าชายแดนชาวไทยที่มีการติดต่อกับพ่อค้าชายแดนแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพ่อค้าชายแดน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลลักษณะของธุรกิจการค้าชายแดน ประกอบด้วย ข้อมูลรูปแบบธุรกิจ ประเภทธุรกิจ ความเกี่ยวข้องของธุรกิจกับการค้าชายแดน เงินทุนจดทะเบียน ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ รายได้ของธุรกิจต่อเดือน การติดต่อกับพ่อค้าชาวพม่า รายได้ของธุรกิจจากประเทศพม่า และรูปแบบการชำระเงินค่าสินค้า

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะการใช้บริการ และปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ที่เลือกใช้บริการ ลักษณะของบริการที่ขอใช้จากธนาคารพาณิชย์ วัตถุประสงค์ในการใช้บริการเงินกู้หรือสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ การนำเงินกู้ยืมที่ได้รับไปใช้ประโยชน์กับธุรกิจการค้าชายแดน และปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการธนาคารพาณิชย์เพื่อประโยชน์ต่อธุรกิจการค้าชายแดน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านทุน ปัจจัยด้านธนาคาร ปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างคู่ค้า และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการขอใช้บริการจากธนาคารพาณิชย์

แบบสอบถามชุดที่สอง

สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้จัดการธนาคารพาณิชย์ ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง รายละเอียดในแบบสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วย อายุงาน ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลลักษณะการใช้บริการของพ่อค้าชายแดนที่ใช้บริการกับธนาคาร ประกอบด้วย ลักษณะการใช้บริการที่พ่อค้าชายแดนมาขอใช้บริการจากธนาคาร ประเภทการใช้บริการของพ่อค้าชายแดน สัดส่วนของพ่อค้าชายแดนที่มาใช้บริการจากธนาคาร และเหตุผลที่พ่อค้าชายแดนมาขอใช้บริการจากธนาคารพาณิชย์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลนโยบายของธนาคารพาณิชย์ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการพ่อค้าชายแดน ประกอบด้วย การให้ความสำคัญต่อการค้าชายแดนของธนาคาร นโยบายของธนาคารที่สนับสนุนหรือส่งเสริมธุรกิจการค้าชายแดน มาตรการสนับสนุนนโยบาย และวิธีการโน้มน้าวให้พ่อค้าชายแดนหันมาใช้บริการชำระค่าสินค้าผ่านระบบธนาคารพาณิชย์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้บริการธนาคารพาณิชย์ของพ่อค้าชายแดน ประกอบด้วย ปัจจัยจากนโยบายของธนาคาร ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่ค้าไทยและพม่า ปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของประเทศพม่า และปัจจัยด้านการเมืองภายในประเทศพม่า

ตอนที่ 5 แบบสอบถามข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการแก่พ่อค้าชายแดนของธนาคารพาณิชย์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สำหรับแบบสอบถามปลายเปิดทำการสรุปและบรรยายรายละเอียด